

ȘCOALA INCLUZIVĂ – O ȘCOALĂ PENTRU FIECARE

JOCUL – INSTRUMENT DE EVALUARE

Prof. înv. primar Simionescu Marinela

Școala Gimnazială Constantin Gh. Marinescu, Galați

proiectul ERASMUS+ de mobilitate în domeniul educației școlare

Număr de referință: 2017-1-RO01-KA101-036904

Perioada de desfășurare: 1 septembrie 2017 – 30 iunie 2019

<http://erasmus.scoala2galati.ro/>

Proiectul Erasmus+ „Școala incluzivă – o școală pentru fiecare” este un proiect de mobilitate în domeniul educației școlare, prin intermediul căruia zece cadre didactice din școala noastră, cinci profesori învățământ primar și cinci profesori pentru clasele gimnaziale, au participat la trei cursuri de formare Erasmus+ în domeniul educației incluzive, desfășurate în trei țări europene diferite, ceea ce a condus la o deschidere europeană mai largă a școlii noastre. Totodată, desfășurarea cursurilor în limba engleză și folosirea în cadrul acestora a platformelor digitale și tehnologiilor moderne a contribuit la dezvoltarea competențelor lingvistice și digitale ale cadrelor didactice participante.

Proiectul „Creative methods in special needs education” a pornit de la nevoia școlii noastre de a deveni o școală incluzivă, o școală pentru fiecare dintre elevii noștri, de la clasa pregătitoare până la clasa a VIII-a, fie că sunt supuși riscului de excluziune socială din cauza dificultăților financiare, fie că provin din familii în care unul sau ambii părinți sunt plecați la muncă în străinătate, fie că provin din familii din Republica Moldova stabilite în țara noastră sau provin din familii mixte, fie că sunt elevi cu cerințe educaționale speciale.

Cursurile de formare Erasmus+ incluse în acest proiect au fost alese astfel încât să conducă la realizarea obiectivelor proiectului, respectiv crearea unui program de pregătire suplimentară și asistență psihopedagogică pentru elevii din grupul țintă și diminuarea absenteismului școlar pentru elevii proveniți din medii defavorizate și din familii migrante. În învățământul primar se pune puternic accentul pe abordarea integrală a copilului și a educației sale, pe principiul nediscriminării - adică un învățământ pentru toți, împreună cu toți. Integritatea/incluziunea trebuie să fie susținute de interesul și disponibilitatea noastră, bazată pe empatie, toleranță și respect față de toți copiii, indiferent de naționalitate, rasă, religie, nivel de dezvoltare sau statut socio-economic.

Maniera integrată presupune abordarea realității printr-un demers holist în care granițele dintre categoriile și tipurile de activități dispar se tocesc într-un scenariu unitar, în cadrul căruia tema se lasă investigată cu mijloacele diferitelor domenii de cunoaștere.

Acceptarea conștientă a celorlalți în stabilirea unor relații integrate prin participarea la jocurile și activitățile propuse de alții și prin înțelegerea faptului că viața în grup presupune respectarea unor reguli, învățarea modalităților de adresare către persoane mai în vârstă și de sexe diferite, eliminarea manifestărilor de discriminare față de anumiți colegi.

Acceptarea conștientă a celorlalți și stabilirea unor norme de comunicare prin inițierea unor reguli de bază ale dialogului: să nu întrerupă partenerul, să lase timp pentru intervenția celuilalt, prin evitarea monopolizării atenției cadrului didactic și evitarea tendinței de a pârî pe cel cu care este în divergențe sau un altul, prin educarea unei atitudini deschise față de grup.

Jocul a fost considerat de majoritatea specialiștilor ca fiind o caracteristică a vârstei de creștere, a copilăriei. În același timp, se recunoaște caracterul universal al jocului, adică faptul că jocurile însoțesc întreaga ontogeneză umană. Jocul satisface în cel mai înalt grad trebuințele copilului: de acțiune, de mișcare, de exprimare. În joc totul este permis, totul devine posibil. Jocul este un mijloc de exersare a gândirii și a unor deprinderi, de cunoaștere și autocunoaștere, mijloc de învățare, cale de relaxare și distracție, este un mijloc de socializare dar și un mod de exersare și exprimare a originalității și creativității.

Pretutindeni în lume copiii se joacă individual sau în grupuri mici, explorând mediul înconjurător, cunoscându-și tovarășii, descoperindu-se pe sine, învățând, dezvoltându-se. Jocul servește pentru susținerea culturii autentice, încorporează povești populare, aniversări, tradiții, obiceiuri, teme universale, fiind o experiență de învățare cu multiple valențe.

Jocul liber este tipul de joc pe care copilul îl utilizează tot timpul pe parcursul zilei îmbrăcând diferite forme. Fie că manipulează obiecte încercând diverse mișcări și experimente, fie că realizează anumite acțiuni pentru a obține satisfacție, toate acestea copilul le realizează jucându-se. Nu sunt sarcini impuse de nimeni, îi fac plăcere și astfel învață despre lucruri, despre efectele acțiunii sale asupra obiectelor și, totodată, despre el, ce poate și ce nu poate încă să facă.

Jocul simbolic permite copilului totodată și să transpună în „realitatea” lui dorințe, gânduri, frustrări, insatisfacții, bucurii din viața lui. Prin jocul simbolic, copilul este stimulat din toate punctele de vedere ale dezvoltării sale! De aceea, jocul este cea mai eficientă formă de învățare integrată datorită naturaleței cu care copilul învață!

Care sunt beneficiile învățării prin joc?

- ✓ dezvoltarea competențelor – jocul încurajează efortul și realizările, pentru că oferă provocări, iar pentru a atinge aceste realizări trebuie să îți maximizezi abilitățile;
- ✓ dezvoltarea încrederii de sine – a avea de-a face cu un joc și cu dificultățile pe care le aduce,

construiește încrederea de sine și abilitatea de a face față oricăror situații;

- ✓ dezvoltarea procesului de gândire – jocul contribuie la atingerea concluziilor, la adresarea întrebărilor și a gândirii creative;
- ✓ un mediu sigur și plăcut – atunci când ne jucăm, suntem într-un mediu pozitiv, amuzant, sigur și lipsit de stres. Jocul este sigur și nu reprezintă o unealtă de amenințare, ce poate fi folosit pentru a atinge scopuri mai importante decât jocul însuși;
- ✓ învățarea experiențială îmbunătățește memoria – scopul învățării prin joacă este crearea unei experiențe de învățare pentru a ajunge la o învățare eficientă. Elementul de experiență creează o întâlnire memorabilă și permite livrarea mesajului într-un mod activ, fără efortul unui proces de învățare de tip didactic;
- ✓ dezvoltarea abilității de soluționare a problemelor – jocurile dezvoltă imaginația și creează experiență în a găsi noi modalități creative de a rezolva problemele. Jocurile implică învățare și curiozitate naturală, cresc motivarea și contribuie la crearea unui potențial de învățare de la vârste fragede;
- ✓ spargerea rutinei- experiența altor activități în afara familiarului, a granițelor zilnice.

Criterii pentru dezvoltarea eficientă a jocurilor de învățare

- ✓ integrarea elementelor cum ar fi combinarea simțurilor: vederea și auzul, împreună cu acțiunea, curiozitatea și gândirea ar produce o învățare ideală;
- ✓ relevanța – jocul trebuie să aibă legătură cu scopul învățării și conținutul său, într-un mod clar și relevant pentru cei care învață;
- ✓ potrivirea audienței țintă – jocul ar trebui să se potrivească tuturor copiilor și să ia în considerare caracteristicile diferite, de exemplu vârsta, nivelul de cunoaștere al subiectelor, abilități, nivelul de dificultate, etc;
- ✓ simplitate- cu cât sunt mai simple și mai ușor de urmat regulile, cu atât este mai ușoară concentrarea pe conținutul educativ, decât pe înțelegerea regulilor.
- ✓ plăcere și experiență – avantajul principal al învățării prin joacă este experiența amuzantă, așadar este important ca jocul să fie interesant, plăcut și provocator.
- ✓ măsura corectă a gradului de provocare – sarcina ar trebui să fie provocatoare, dar îndeajuns de dificilă pentru a ne face să aspirăm la mai mult, dar să rămână tangibilă pentru a evita frustrarea.

Desfășurarea jocului didactic cuprinde următoarele etape:

- introducerea în joc;
- prezentarea materialului didactic; precizarea titlului și a scopului jocului;
- explicarea și demonstrarea regulilor jocului; fixarea regulilor;
- demonstrarea jocului de către învățător sau de către unul-doi elevi;
- executarea jocului de probă;
- executarea jocului de către copii;
- complicarea jocului, introducerea de noi variante;
- încheierea jocului și evaluarea performanțelor individuale sau de grup.

Prin jocul „Ce poti face cu o umbrelă?” copiii:

- desfășoară o activitate specifică în sensul identității personale, urmează cerințele și determinările de bază;
- realizează mișcări de motricitate grosieră și fină, de coordonare oculo-motorie;
- comunică, își îmbogățesc și exersează vocabularul, își dezvoltă limbajul;
- experimentează posibilități de adaptare, rezolvă probleme, creează soluții;
- exprimă sentimentele lor în simboluri, își dezvoltă astfel gândirea abstractă; comunică cu sine, cu ceilalți, își exprimă sentimente, reacționează afectiv, recepționează și învață să recunoască sentimentele celorlalți;
- folosesc umbrela sau oricare alte obiectele din jurul lor în scopuri în care au fost create, dar și în alte scopuri (își dezvoltă creativitatea), își dezvoltă atenția, motivația, interesul.

Pentru ca jocul să contribuie cât mai semnificativ la dezvoltarea copilului sunt necesare câteva condiții:

- jocul să permită copiilor ocazia unor descoperiri, experimente sub supravegherea adultului;
- materialele puse la dispoziția lor să solicite copilul să-l antreneze în noi experiențe, să-i faciliteze formarea deprinderilor, să-i extindă cunoașterea;
- interesul copilului, preocupările lui imediate să fie satisfăcute prin situațiile de joc create;
- să se creeze un spațiu adecvat abordării jocului ca activitate complexă și completă;

- jocul copilului reprezintă feed-back-ul influenței educative a adultului asupra sa.

Bibliografie:
Jocul didactic in

invatamantul primar ed.2

(autor): Camelia Romanescu